Nr 50.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1927 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion med vissa förslag angående värdskapet för och vården om riksdagshuset.

I en inom andra kammaren av herr *Bäcklund* väckt motion nr 231, som hänvisats till bankoutskottets förberedande behandling, hemställes, »att riksdagen måtte besluta, att riksdagens hus ställes under värdskap av en delegation, bestående av kamrarnas senast valda talmän jämte förste och andre deputerade i riksgäldskontoret och att förste deputeraden blir verkställande ledamoten, att den tekniska vården av huset utövas av k. byggnadsstyrelsen, samt att nuvarande vice värdsbefattningen indrages och att därmed förenade göromål åläggas materialförvaltaren.»

Till stöd för berörda hemställan anföres i motionen följande:

»Enligt riksgäldskontorets reglemente §§ 51 och 52 står riksdagens hus under riksgäldsfullmäktiges vård och inseende. Likaså äga fullmäktige under vissa villkor upplåta rum i riksdagshuset å de tider, som riksdagen ej är samlad. Ävensom att upphandla inventarier, verkställa tryckning m. m. Till hjälp med dessa uppdrag äga fullmäktige anställa en särskild tjänsteman, en s. k. vice värd.

Vad först angår v. värdskapet för riksdagshuset, så är detta överlåtet på en tjänsteman, som saknar teknisk erfarenhet och praktik av ett hus' skötsel och man måste finna det egendomligt, att ett av statens dyraste hus skall överlämnas till överinseende av en tjänsteman i riksgäldskontoret, trots att staten har en byggnadsstyrelse, där den tekniska sakkunskapen finnes samlad. Den tekniska vården över huset bör enligt min mening alltså förläggas till k. byggnadsstyrelsen. Vad angår bestämmanderätten över riksdagshuset och dess lokaler, så böra mera tydliga bestämmelser utfärdas. Som ovan nämnt äga fullmäktige mellan riksdagarna upplåta rum m. m., men under riksdagstiden är det kamrarnas talmän, som äro riksdagshusets värdar. Riksdagens ledamöter äro ju valda för en viss tid, och då talmännen äro riksdagens förtroendemän under den tid riksdagen pågår, så borde det kunna förutsättas, om ej sådana ändringar i bestämmelserna borde göras, så att mellan riksdagarna de, som senast valts till talmän, även då skulle kunna företräda riksdagen, vara riksdagshusets värdar och deltaga i de angelägenheter, som röra riksdagshuset, dess vård ävensom eventuella värdförpliktelser, som kunna ifrågakomma. Värd-

skapet över riksdagshuset skulle enligt min mening utövas av de senast valda talmännen, vilka tillsammans med deputerade i riksgäldskontoret utövade värdskapet, förste deputeraden i riksgäldskontoret skulle vara den verkställande ledamoten vad angår fattade besluts verkställande, ävensom sköta de löpande ärendena.

Genom att förlägga den tekniska vården under byggnadsstyrelsen skulle ju avsevärda besparingar kunna göras. Den tjänsteman från riksgäldskontoret, som nu tjänstgör som tryckeriföreståndare och v. värd skulle mellan riksdagarna kunna ägna sig sin tjänst i riksgäldskontoret och föra det goda med sig, att åtminstone en del av året en stor del av tjänsterna ej behövde betecknas som t. f.

Att en sådan anordning skulle låta sig göra, visas bäst därav, att under den tid, riksdagen är samlad, det mest ansträngande arbetet då påvilar tryckeriföreståndaren och vilket vid flera tillfällen starkt framhållits. Och om denna tryckeriföreståndartjänst är så betungande och helt kräver sin man, så bevisar detta endast det olämpliga uti att förena denna tjänst med v. värdskapet för riksdagens hus. Det kan inte vara rimligt, att, då intet arbete finnes på tryckeriexpeditionen, under den tid riksdagen ej är samlad avlöna en tjänsteman i 27:e lönegraden såsom v. värd, och detta så mycket mer som statistik m. m. utföres av ett å tryckeriexpeditionen anställt skrivbiträde. Och att befattningen som v. värd inte kan vara mera krävande bevisas bäst därav, att under den tid, då v. värden åtnjuter semester, till vikarie för honom har förordnats en i husets skötsel alldeles obevandrad person.

Den på tryckeriexpeditionen inrättade försäljningen av riksdagstryck borde helt överflyttas på den på expeditionen tjänstgörande vaktmästaren och denne i stället erhålla nödigt biträde, så att allmänheten blir fort expedierad. För mottagning och redovisning av de små belopp som inflyta vid försäljning av tryck kan kontroll lätt anordnas genom att anskaffa en kassakontrollapparat.

Genom en sådan anordning, att tryckeriföreståndaren helt finge ägna sin tid åt sin tjänst, skulle detta med all säkerhet medföra för riksdagsarbetet nyttiga verkningar, vartill kommer betydliga besparingar för staten.

Den nuvarande materialförvaltartjänsten, med uppgift att förrätta de göromål, som riksgäldsfullmäktige vid skilda tillfällen i skrivelse till stats- och bankoutskott förklarat åligga den förutvarande övervaktmästaren, böra fortfarande åligga honom samt de göromål, som nu åligga v. värden och i övrigt alla uppdrag, som bliva honom ålagda av husets värdar. Det på tryckeriexpeditionen tjänstgörande skrivbiträdet bör fortfarande förrätta erforderligt renskrivningsarbete, förandet av statistik m. m. så att materialförvaltaren helt kan ägna sig åt huset och dess inventariers vård. Genom den föreslagna anordningen skulle vinnas, att husets värdskap kommer direkt under de av riksdagen valda talmännen och de av fullmäktige i riksgäldskontoret valde deputerade; att huset kommer under teknisk vård; att avsevärda besparingar göras.»

Utskottet har ansett sig böra inhämta yttrande över motionen av *fullmäktige i riksgäldskontoret* och *kanslideputerade*. De av dem avgivna yttrandena återfinnas såsom bilagor vid detta utlåtande.

Utskottet. I motionen hemställes till en början, att riksdagen måtte besluta, att riksdagens hus skall ställas under värdskap av en delegation, bestående av kamrarnas senast valda talmän jämte första och andra deputeradena i riksgäldskontoret med förste deputeraden såsom verkställande ledamot.

I avseende härå erinra fullmäktige i riksgäldskontoret uti sitt över motionen

avgivna yttrande, hurusom motionären i annan vid innevarande års riksdag väckt motion hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i riksdagsordningen, att talmännen skulle väljas för tiden intill nästkommande riksdag. Denna motion har emellertid på anförda skäl avstyrkts av konstitutionsutskottet och riksdagen har i enlighet härmed beslutit, att motionen icke skulle till någon riksdagens åtgärd föranleda. Vid sådant förhållande anser utskottet i likhet med fullmäktige, att frågan om riksdagshusets ställande under värdskap av en delegation av talmännen och fullmäktiges deputerade förfallit, och torde motionen sålunda i denna del icke påkalla något vidare yttrande.

Motionären hemställer vidare i sin nu föreliggande motion, att riksdagen måtte besluta, att den tekniska vården av riksdagshuset skall utövas av byggnadsstyrelsen. Beträffande denna fråga hava fullmäktige i sitt berörda yttrande till en början lämnat en redogörelse för vad som tidigare i detta avsende förekommit, till vilken redogörelse utskottet anhåller att få hänvisa. Vidare hava fullmäktige meddelat, att fullmäktige med anledning av förevarande motion begärt förnyat yttrande i ärendet av byggnadsstyrelsen. Styrelsen har sedermera avgivit sådant yttrande ävensom »förslag till grunder för byggnadsstyrelsens utövande av den tekniska vården över riksdagshuset». Av nämnda yttrande framgår, att styrelsen visserligen i och för sig icke har något att invända mot att övertaga vården av riksdagshuset, men att en bestämd förutsättning härför vore, att för byggnaden fortfarande skulle finnas anställd en vice värd, vilken med biträde av materialförvaltaren skulle utöva den omedelbara och närmaste tillsynen över huset samt underrätta styrelsen om behövliga reparations- och underhållsåtgärder. Därest styrelsen komme att få övertaga vården av riksdagshuset, skulle detta visserligen ej omedelbart föranleda behov av ökade arbetskrafter inom styrelsen, men sannolikt komme den alltjämt fortgående ökningen av det under styrelsens vård varande fastighetsbeståndet att framdeles betinga ökning av arbetskrafterna och skulle vid sådant förhållande ett övertagande av vården om riksdagshuset medföra, att nämnda krav väsentligt tidigare måste tillgodoses.

För egen del hava fullmäktige framhållit, att då den nuvarande anordningen visat sig fungera på ett tillfredsställande sätt samma skäl icke längre förelåge, som tidigare förefunnits för riksdagshusets ställande under byggnadsstyrelsens vård. Någon besparing syntes ej heller därigenom vara att vinna i betraktande av vad styrelsen anfört beträffande behovet av en vice värd samt av ökade arbetskrafter i framtiden inom styrelsen. Med hänsyn till vad sålunda blivit anfört anser utskottet för sin del motionärens hemställan uti nu förevarande avseende icke böra föranleda någon vidare åtgärd.

Vidkommande slutligen motionärens förslag om indragning av den nuvarande vicevärdsbefattningen i riksdagshuset och överflyttande av därmed förenade göromål på materialförvaltaren torde av vad redan blivit anfört och med hänsyn till de vice värden åliggande göromål framgå, att det icke låter sig göra att indraga den ifrågavarande befattningen. Enligt utskottets mening synes det icke heller vara lämpligt att på materialförvaltaren överflytta vice värdens åligganden, likasom det icke lärer böra komma i fråga att återgå till den ordning,

som rådde före inrättandet av den nuvarande provisoriska vicevärdsexpeditionen. Under sådana förhållanden och med åberopande i övrigt av vad såväl fullmäktige som kanslideputerade anfört beträffande motionärens förslag i denna del, anser utskottet sig böra avstyrka bifall till motionen jämväl i sist omförmälda hänseende.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 231 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 maj 1927.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovstorp, *Lindley, Enhörning, Johansson* i Friggeråker, *Lindgren* och *Ström;*

från andra kammaren: herrar *Borggren, Winkler, Bäcklund, Lovén, Kloo, Ryberg, Svensson* i Betingetorp och *Johansson* i Edsbyn.

Reservation

av herrar *Bäcklund* och *Lovén.*

RIKSGÄLDSKONTORET. *Bilaga 1.*

Till riksdagens bankoutskott.

I skrivelse av den 4 nästlidna februari har bankoutskottet anhållit, att fullmäktige i riksgäldskontoret ville avgiva och till utskottet inkomma med yttrande över en inom riksdagens andra kammare av herr Bäcklund väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 231, med vissa förslag angående värdskapet för och vården om riksdagshuset; och få fullmäktige med anledning därav anföra följande.

Herr Bäcklund har i förevarande motion på anförda skäl hemställt, *att* riksdagen måtte besluta, att riksdagens hus skall ställas under värdskap av en delegation, bestående av kamrarnas senast valda talmän jämte förste och andre deputeradena i riksgäldskontoret och att förste deputeraden skall vara verkställande ledamot, *att* den tekniska vården av huset skall utövas av kungl. byggnadsstyrelsen *samt att* nuvarande vicevärdsbefattningen i riksdagshuset skall indragas och därmed förenade göromål åläggas materialförvaltaren.

Beträffande värdskapet för riksdagshuset har motionären framhållit, att tydligare föreskrifter erfordrades i fråga om bestämmanderätten över riksdagshuset och dess lokaler. Under tiden mellan riksdagarna äga fullmäktige upplåta lokaler i huset m. m., men under riksdagstiden vore kamrarnas talmän riksdagshusets värdar. Det syntes motionären, att sådana ändringar i nu gällande bestämmelser borde göras, att de personer, som senast valts till talmän, även mellan riksdagarna skulle kunna företräda riksdagen, vara riksdagshusets värdar och deltaga i de angelägenheter, som rörde riksdagshuset och dess vård ävensom eventuella värdförpliktelser, som kunde ifrågakomma. Värdskapet över riksdagshuset borde enligt motionärens mening utövas av de senast valda talmännen tillsamman med deputerade i riksgäldskontoret; och skulle förste deputeraden vara verkställande ledamot och såsom sådan ombesörja fattade besluts verkställande och sköta de löpande ärendena.

Herr Bäcklund har i en annan motion (nr 201) hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i riksdagsordningen, att talmännen skola väljas för tiden intill nästkommande riksdag. Konstitutionsutskottet, till vilket motionen hänvisats, avstyrkte densamma i sitt utlåtande nr 5. Såsom skäl därför anförde utskottet bl. a. följande. Några avgörande praktiska skäl, som skulle kunna motivera en sådan principiell förändring som den föreslagna hade ej förebragts. Då motionen gjorde gällande, att talmännen »under pågående riksdag utöva värdskapet för riksdagen och dess hus», men att i och med riksdagens avslutning värdskapet överginge till fullmäktige i riksgäldskontoret, torde denna uppfattning vara grundad på ett missförstånd. Enligt reglementet för riksgäldskontoret, § 51, stode riksdagens hus under riksgäldsfullmäktiges »vård och inseende» och de funktioner, fullmäktige sålunda fått på sig överlåtna, övertoges icke av talmännen ens för den tid, riksdagen vore samlad, i annan måtto än att framställningar och beslut rörande tillfällig disposition av riksdagens lokaler under riksdagstiden plägade underställas talmännens prövning i stället för kamrarnas eller några deras delegationers prövning in

pleno. I enlighet med konstitutionsutskottets hemställan har riksdagen beslutat, att ifrågavarande motion ej skulle till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Fullmäktige få i detta sammanhang meddela, att fullmäktige under riksdagarna av hänsyn till talmännen ansett sig i en del förekommande fall böra under hand med dem samråda.

Med den utgång, herr Bäcklunds motion nr 201 således fått, torde frågan om riksdagshusets ställande under värdskap av en delegation av talmännen och fullmäktiges deputerade få anses förfallen. Inrättandet av en dylik delegation är ej heller enligt fullmäktiges mening erforderligt, då den nuvarande ordningen, såvitt fullmäktige kunnat finna, fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Fullmäktige övergå härefter till frågan om byggnadsstyrelsens övertagande av den tekniska vården om riksdagshuset.

Sedan chefen för finansdepartementet år 1913 tillkallat sakkunniga för att efter verkställd utredning avgiva förslag till omorganisation av överintendentsämbetet jämte lönereglering för befattningshavare i ämbetsverket, hemställde fullmäktige i skrivelse till statsrådet av den 15 januari 1914, att, då fullmäktige ansåge det fördelaktigt, om fullmäktige finge för vården av det stora och dyrbara riksdagshuset anlita överintendentsämbetet och byggnaden sålunda kunde komma under ständigt inseende av sakkunnig myndighet, det måtte tagas under övervägande, huruvida frågan om en dylik anordning lämpligen kunde tagas under behandling i sammanhang med de övriga frågor, som utgjorde föremål för de sakkunnigas utredning. Härvid förklarade sig fullmäktige icke hava förbisett en formell betänklighet, som skulle kunna uppstå, i händelse den sålunda ifrågasatta anordningen komme till stånd. Överintendentsämbetet såsom ett kungl. ämbetsverk syntes nämligen icke vara berättigat att vända sig direkt till riksdagen med de framställningar angående riksdagshuset, som kunde bliva erforderliga. Detta hinder ansågs dock kunna undanröjas genom meddelande av föreskrift därom, att ämbetet hade att med sådana framställningar vända sig till fullmäktige, vilka det sedermera tillkomme att fatta beslut om dessas framläggande för riksdagen.

De sakkunniga, som anbefalldes att yttra sig även rörande riksdagshuset, förklarade i sitt år 1915 avlämnade betänkande, att de delade fullmäktiges uppfattning om lämpligheten av, att riksdagshuset ställdes under vård av överintendentsämbetet, som för övrigt redan haft att taga befattning därmed i vissa avseenden (grundundersökningar m. m.). Handhavandet av denna byggnad syntes böra utövas på enahanda sätt, som gällde för andra under ämbetets inseende ställda byggnader i huvudstaden. Endast i det av fullmäktige berörda avseendet syntes en skillnad böra göras. Riksdagshuset såsom icke tillhörande statsverket borde givetvis icke få sitt underhåll bestritt av medel från anslaget till byggnader och reparationer utan allt fortfarande av det i riksstaten särskilt uppförda anslaget till riksdags- och revisionskostnader m. m. Därav följde, att rörande riksdagshuset borde upprättas särskilt generalförslag, som skulle ingivas till riksgäldsfullmäktige, från vilka överintendentsämbetet skulle erhålla besked om, i vilken omfattning föreslagna åtgärder borde bringas till verkställighet och huru stort belopp därtill anvisades.

Fullmäktige, som bereddes tillfälle att yttra sig över de sakkunnigas förslag, avgåvo den 7 januari 1916 sådant yttrande och anförde däri bl. a. följande.

Fullmäktige tillstyrkte för sin del, att riksdagshuset ställdes under överintendentsämbetets överinseende och vård, på sätt de sakkunniga föreslagit. Därvid syntes emellertid böra iakttagas, såsom även torde vara av de sakkunniga avsett, att det särskilda generalförslag, som skulle upprättas rörande riksdagshuset, tillkomme i samråd med fullmäktige. Tillika uttalade full-

mäktige, att, även sedan ansvaret för vården om riksdagshuset övertagits av överintendentsämbetet, det enligt fullmäktiges mening vore nödvändigt att bibehålla en av fullmäktige utsedd och till deras disposition stående vice värd, vilken självfallet komme att vid förefallande behov jämväl tillhandagå överintendentsämbetet. Frågorna om fullmäktiges och vice värdens förhållande till överintendentsämbetet efter förändringens genomförande avgjordes lämpligen i sammanhang med uppgörande av de närmare bestämmelser angående ämbetets befattning med riksdagshuset, som enligt vad de sakkunniga föreslagit borde gemensamt meddelas av ämbetet och fullmäktige.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 258 till 1917 års riksdag angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet m. m. framhöll departementschefen, att fullmäktiges önskningar i fråga om det särskilda, riksdagshuset avseende generalförslaget enligt de sakkunnigas förslag, mot vilket departementschefen ej hade något att erinra, skulle bliva fullt tillgodosedda. Att en vice värd fortfarande komme att av fullmäktige utses för riksdagshuset torde även för överintendentsämbetets vidkommande vara att tillråda. Beträffande de närmare enskildheterna i förhållandet mellan, å ena sidan, fullmäktige och nämnde vice värd samt, å andra sidan, överintendentsämbetet vore departementschefen ej beredd att yttra sig. Innan något därutinnan åtgjordes från Kungl. Maj:ts sida torde, liksom i fråga om riksbankens byggnadsverksamhet, uttalande av riksdagen i ämnet avvaktas.

I sin skrivelse nr 269 till Konungen med anledning av förberörda proposition uttalade riksdagen i förevarande avseende följande:

»Den statens byggnadsverksamhet, som avses i nämnda förslag och vilken hädanefter skulle bliva föremål för en viss centralisation, omfattar även den verksamhet av detta slag, som utövas av riksdagens verk. Att finna de lämpligaste formerna för den administrativa behandlingen av sådana byggnadsangelägenheter, som närmast röra något dylikt verk men som i centralisationssyfte även skulle tillhöra Kungl. Maj:t underordnad myndighets handläggning, kommer givetvis att möta vissa svårigheter. 1910 års statsrevisorer, som haft sin uppmärksamhet riktad å nämnda förhållande och även framhållit, att planmässigheten och det intima samarbetet mellan de olika myndigheterna försvårades i de fall, då en av myndigheterna vore omedelbart underordnad riksdagen, hava likväl uttalat, att, om man vore ense om vikten av att åstadkomma bättre förhållanden inom statens byggnadsväsen, svårigheterna ej syntes vara omöjliga att övervinna. Riksdagen delar denna uppfattning och vill uttala sin övertygelse, att vid det blivande sammanförandet av den av riksdagens verk utövade byggnadsverksamheten med liknande av staten eljest utövad verksamhet, varav säkerligen övervägande fördelar äro att vinna, vederbörande myndigheter komma att göra allt vad på dem kan ankomma för att främja och underlätta centralisationens genomförande.»

Frågan om riksdagshusets ställande under byggnadsstyrelsens vård hade sålunda blivit ställd på framtiden.

Ärendet återupptogs år 1918 av fullmäktige, som till bankoutskottet avläto en den 16 maj nämnda år dagtecknad skrivelse. Fullmäktige framhöllo däri, att fullmäktige vid fullgörande av sitt uppdrag beträffande riksdagshusets vård vid flera tillfällen haft anledning taga under övervägande, huruvida icke den närmaste tillsynen över riksdagshuset lämpligen skulle kunna anförtros åt det ämbetsverk, som hade till uppgift att vårda staten tillhöriga byggnader i allmänhet, och riksdagshuset därigenom ställas under ständigt inseende av sakkunnig myndighet. Då fullmäktige ansett genomförandet av en dylik anordning vara av stor betydelse för riksdagshusets ändamålsenliga vård, hade fullmäktige i detta syfte vidtagit åtskilliga förberedande åtgärder. (Se redogörelse här ovan). Fullmäktige meddelade vidare, att, då det torde vara nöd-

vändigt att närmare bestämma gränserna för byggnadsstyrelsens befattning med riksdagshuset, i samråd med vederbörande byråchef i styrelsen ett i skrivelsen intaget förslag till bestämmelser i ämnet blivit utarbetat. Då enligt fullmäktiges mening ett samarbete mellan fullmäktige och byggnadsstyrelsen, i huvudsak ordnat på i förslaget angivet sätt, skulle medföra stora fördelar, hemställde fullmäktige, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att föreskrift måtte av Kungl. Maj:t meddelas för byggnadsstyrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med i förslaget angivna grunder handhava vården av riksdagshuset samt att styrelsen måtte bemyndigas att därom träffa närmare avtal med fullmäktige.

Med anledning av fullmäktiges berörda framställning avlät bankoutskottet till fullmäktige en den 7 juni 1918 dagtecknad skrivelse, däri utskottet förklarade sig ej anse lämpligt att framlägga frågan för nämnda års riksdag bl. a. av det skälet, att utredningen i ärendet ej syntes vara tillfyllest. Utskottet uttalade emellertid, att rent principiellt intet syntes vara att erinra mot, att riksdagshuset ställdes under byggnadsstyrelsens vård, och att den omständigheten att huset i ekonomiskt avseende stode under riksdagens förvaltning icke borde lägga något hinder i vägen för en sådan anordning. I det av fullmäktige åberopade förslaget till bestämmelser i ämnet förutsattes, att alla kostnader, som vore förenade med erforderliga särskilda förordnanden och uppdrag från styrelsens sida, skulle bestridas av anslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus. Inom utskottet hade emellertid ifrågasatts, huruvida sådana kostnader verkligen behövde uppkomma, därest vården om huset överlämnades åt styrelsen. Skulle emellertid så bliva fallet, saknades likväl utredning rörande beloppet av dessa kostnader. Det torde för övrigt i sådant fall förtjäna att tagas under övervägande, huruvida det icke kunde vara ekonomiskt fördelaktigare att mot visst arvode anställa en särskild sakkunnig person med uppgift att noga övervaka byggnaden och hos styrelsen anmäla de åtgärder, som vore av behovet påkallade. Då utskottet alltså funnit en utredning i angivna avseenden erforderlig, hade utskottet ansett den förevarande framställningen för det dåvarande ej böra föranleda någon åtgärd.

Någon framställning till bankoutskottet hava fullmäktige sedermera ej avgivit i ifrågavarande ärende. Anledningen därtill är, att frågan angående vården om riksdagshuset i viss mån kommit i ett annat läge, sedan riksdagen, varom här nedan vidare förmäles, år 1920 bemyndigat fullmäktige att, i avbidan på slutligt avgörande av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter, från och med år 1921 förordna en tjänsteman såsom vice värd i riksdagshuset. Fullmäktige hava genom detta beslut erhållit tillgång till en person, som kan ägna mera tid åt fastighetens övervakande än som var möjligt tidigare, då vice värdsbefattningen uppehölls av en tjänsteman — riksgäldskommissarien — vid sidan av dennes tjänst. Den tjänsteman, som allt sedan år 1921 varit förordnad såsom vice värd, besitter enligt fullmäktiges mening nödig erfarenhet för att på ett tillfredsställande sätt fullgöra de åligganden, som en god och omsorgsfull omvårdnad om riksdagshuset kräver. Givet är dock, att teknisk sakkunskap därvid ej kan i vissa frågor undvaras och fullmäktige hava tillgodosett detta krav genom att vid förefallande behov anlita riksdagshusets arkitekt, vilken självfallet besitter en ingående kännedom om fastigheten. I detta sammanhang bör även anmärkas, att den nuvarande förste deputeraden i riksgäldskontoret enligt uppgjord arbetsfördelning haft till särskild uppgift att inom riksgäldsfullmäktige närmast handhava frågor rörande riksdagshusets vård.

Med anledning av nu förevarande motion hava fullmäktige emellertid ansett sig böra ånyo i detta ärende vända sig till byggnadsstyrelsen. Med erinran om de förhandlingar, som år 1918 ägde rum mellan fullmäktige och sty-

relsen, samt om den preliminära överenskommelse, som därvid träffats rörande de grunder, enligt vilka styrelsens tillsyn över och vård av riksdagshuset borde ordnas, anhöllo fullmäktige i skrivelse den 15 nästlidna februari, att styrelsen ville i frågan avgiva förnyat yttrande med eventuellt förslag till de ändringar i omförmälda överenskommelse, som numera kunde vara av förhållandena påkallade. Till svar därå har byggnadsstyrelsen till fullmäktige avlåtit en den 28 i samma månad dagtecknad skrivelse, åtföljd av nytt »förslag till grunder för byggnadsstyrelsens utövande av den tekniska vården över riksdagshuset».

Av den skrivelse, varav bestyrkt avskrift härjämte bilägges, framgår bl. a., att styrelsen visserligen i och för sig ej har något att invända mot att övertaga vården av riksdagshuset, men att en bestämd förutsättning härför vore, att för byggnaden fortfarande funnes anställd en vice värd, vilken med biträde av materialförvaltaren skulle utöva den omedelbara och närmaste tillsynen över huset samt underrätta styrelsen om behövliga reparations- och underhållsåtgärder. — Styrelsen har vidare framhållit, att styrelsens övertagande av vården av riksdagshuset ej omedelbart skulle föranleda behov av ytterligare arbetskrafter inom styrelsen. Den alltjämt fortgående ökningen av det under styrelsens vård varande fastighetsbeståndet komme emellertid att framdeles betinga ökning av arbetskrafterna och skulle övertagandet av vården om riksdagshuset medföra, att detta krav väsentligt tidigare måste tillgodoses.

Då, såsom framgår av vad ovan nämnts, den nuvarande anordningen enligt fullmäktiges mening visat sig fungera på ett tillfredsställande sätt, föreligga ej samma skäl som tidigare för riksdagshusets ställande under byggnadsstyrelsens vård. Någon besparing torde ej heller därigenom vara att vinna i betraktande av vad styrelsen anfört i fråga om behovet av en vice värd samt av ökade arbetskrafter i framtiden inom styrelsen. Därest emellertid bankoutskottet och riksdagen i allt fall skulle finna övervägande skäl tala för byggnadens överflyttande under styrelsens vård, synes det föreliggande förslaget till grunder för denna vård ej giva anledning till någon erinran.

Av vad ovan anförts framgår, att indragning av vice värdsbefattningen ej torde kunna ske, därest den tekniska vården av riksdagshuset överflvttas på byggnadsstyrelsen. Då emellertid ett sådant överflyttande givetvis komme att något minska vice värdens arbetsbörda, kan det ifrågasättas, huruvida denna befattningshavares återstående göromål skulle bliva så omfattande, att den nuvarande organisationens bibehållande vore motiverat. Innan fullmäktige ingå på denna fråga, vilja fullmäktige emellertid lämna en kort redogörelse för vad tidigare förekommit i fråga om handhavandet av riksdagens administrativa och ekonomiska angelägenheter.

Fullmäktige få därvid till en början erinra om, att vid behandling i bankoutskottet år 1913 av fråga om löneförhöjning åt övervaktmästaren fråga inom utskottet uppkom, huruvida det kunde vara lämpligt att överflytta vice värdens göromål helt eller delvis på övervaktmästaren; och anmodades fullmäktige att till utskottet inkomma med förslag i ärendet. I en med anledning därav till utskottet avlåten skrivelse av den 10 april 1913 avstyrkte fullmäktige, efter att hava lämnat en redogörelse för vice värdens göromål, beträffande de flesta av dessa en överflyttning på övervaktmästaren. Ärendet föranledde ej heller någon utskottets vidare åtgärd. Frågan återkom emellertid år 1914 till utskottet genom en i riksdagens andra kammare väckt motion, nr 55, vari hemställdes om överflyttning av vice värdens göromål på övervaktmästaren. I infordrat yttrande avstyrkte fullmäktige motionen under åberopande av sitt yttrande från år 1913. Fullmäktige upprepade jämväl en begäran i nyssnämnda yttrande om bemyndigande att till vice värd antaga även

annan person än en riksgäldskontorets tjänsteman, vilken begäran motiverats med att svårigheter framdeles kunde möta att bland dessa tjänstemän finna en för vice värdsgöromålen lämplig person, vartill komme att dessa göromål dåmera vore så omfattande och krävande, att endast en person med mycket stor arbetsförmåga kunde vara i stånd att vid sidan av sin tjänst i riksgäldskontoret sköta desamma. I sitt utlåtande nr 10 erinrade utskottet, att frågan om tillsynen och vården av riksdagshuset för det dåvarande vore föremål för utredning av de sakkunniga för överintendentsämbetets omorganisation samt uttalade, att, då dessa åligganden torde utgöra en icke oväsentlig del av vice värdens uppgifter, utskottet, som väl funne motionärernas framställning vara förtjänt av beaktande, icke ansett lämpligt, att i frågans dåvarande läge några åtgärder vidtoges i motionens syfte. Utskottet avstyrkte således motionen, vilken jämväl blev av riksdagen avslagen.

År 1917 framlade fullmäktige för bankoutskottet ett förslag till viss omorganisation av riksgäldskontoret m. m., vari jämväl ingick inrättandet inom riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå, till vilken alla riksdagen rörande ärenden, som handlades av ett flertal tjänstemän inom riksgäldskontoret, skulle sammanföras. Personalen å byrån skulle enligt förslaget bestå av en föreståndare på extra stat samt en andra gradens tjänsteman (revisor) jämte erforderlig extra personal. Intill dess göromålen kunde anses kräva en för ändamålet särskilt anställd befattningshavare, borde till byråföreståndare förordnas en bland riksgäldskontorets tjänstemän. I sitt utlåtande nr 45 tillstyrkte utskottet i huvudsak omorganisationsförslaget, men ansåg sig icke för det dåvarande vilja tillstyrka upprättandet av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå, då utskottet fann viss ytterligare utredning erforderlig. Efter hemställan av utskottet uppdrog riksdagen jämväl åt fullmäktige att låta utreda, huruvida och i vad mån anordningarna i avseende å handhavandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter skulle kunna förändras i syfte att ernå större enhetlighet och planmässighet. Fullmäktige bemyndigades emellertid att, i avbidan på slutförandet av berörda utredning, såsom biträde åt vice värden tills vidare förordna en tjänsteman med avlöningsförmåner, icke överstigande vad enligt gällande stat tillkom befattningshavare av dåvarande andra lönegraden.

Efter verkställd utredning ingåvo fullmäktige till bankoutskottet vid 1918 års riksdag ny framställning i förevarande ämne. Fullmäktige förklarade sig däri vidhålla sitt år 1917 framlagda förslag angående inrättande inom riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå, ehuru med en organisation, som avveke från nämnda förslag beträffande föreståndaren, vilken enligt det senare förslaget skulle tjänstgöra jämväl såsom föreståndare för riksdagens tryckeriexpedition och ägna hela sin tid åt ifrågavarande båda arbetsuppgifter. Göromålen å byrån skulle bliva i huvudsak desamma som å den provisoriska vicevärdsexpedition, som fullmäktige kunnat inrätta efter 1917 års riksdags beslut.

I skrivelse till fullmäktige av den 28 maj 1918 meddelade bankoutskottet, att utskottet icke funnit fullmäktiges framställning föranleda någon utskottets åtgärd. Utskottet ansåg nämligen, att den av fullmäktige verkställda utredningen borde i vissa avseenden fullständigas; och angav utskottet åtskilliga synpunkter. som därvid särskilt borde beaktas.

Med anledning av denna skrivelse beslöto fullmäktige att i ärendet låta verkställa förnyad utredning, vilken anförtroddes åt en av nio ledamöter bestående kommitté. Denna, som avslutade sitt arbete i april 1920, framlade alternativa förslag till inrättande av en från riksgäldskontoret helt skild riksdagens byrå samt till anordnande i riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå. I skrivelse till bankoutskottet av den 6 maj samma år fram-

höllo fullmäktige, att tiden ej torde medgiva vare sig för fullmäktige eller bankoutskottet och kamrarna att under nämnda års riksdag taga ställning till de av kommittén framlagda alternativen. Med hänsyn till svårigheten att på ett tillfredsställande sätt inom riksgäldskontoret handlägga de alltmer växande riksdagsgöromålen ansågo fullmäktige sig dock böra framlägga förslag till vissa provisoriska åtgärder i avvaktan på det slutliga ordnandet av den föreliggande frågan. Då det syntes ofrånkomligt, att vice värdsgöromålen för framtiden handhades av en person, som kunde ägna en väsentlig del av sin tid däråt, upptogo fullmäktige ånyo sitt förslag från år 1918. Fullmäktige föreslogo sålunda, att såsom föreståndare för vicevärdsexpeditionen skulle placeras en tjänsteman med avlöning lika med förste revisorns i riksgäldskontoret; och skulle denne därjämte hava att utföra de göromål, som tillhörde föreståndaren för riksdagens tryckeriexpedition. På hemställan av utskottet bemyndigade jämväl riksdagen fullmäktige att i avbidan på slutligt avgörande av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter tills vidare från och med den 1 januari 1921 såsom vice värd i riksdagshuset förordna en tjänsteman mot en avlöning, icke överstigande vad enligt gällande stat tillkomme förste revisorn i riksgäldskontoret.

Med anledning av detta riksdagens bemyndigande hava fullmäktige förordnat förste revisorn E. Risling att tillsvidare uppehålla befattningen som vice värd i riksdagshuset, med skyldighet för honom att därjämte utan särskild ersättning tjänstgöra såsom föreståndare för riksdagens tryckeriexpedition. Risling, som alltjämt tjänstgör såsom vice värd, har varje år från och med år 1921 av riksdagens kanslideputerade förordnats till föreståndare för sagda expedition.

I skrivelse till bankoutskottet vid 1921 och 1922 års riksdagar anmälde fullmäktige, att fullmäktige ej ansåge sig kunna avgiva förslag till definitivt ordnande av frågan om handhavandet av ifrågavarande angelägenheter. Provisoriet vore visserligen enligt fullmäktiges uppfattning väl ägnat att läggas till grund för frågans slutliga lösning, men å andra sidan syntes det önskvärt att vinna ytterligare någon erfarenhet om lämpligheten av denna organisationsform och om samarbete mellan riksdagens tryckeriexpedition och statens tryckerisakkunnige, vilken befattning inrättats från och med den 1 juli 1921.

Med anledning av fullmäktiges år 1922 gjorda anmälan förklarade utskottet i skrivelse till fullmäktige av den 28 april samma år, att, då utskottet vid prövning av det föreliggande spörsmålet funnit det vara av största vikt, att detsamma utan dröjsmål ordnades på ett tillfredsställande sätt, utskottet ansett frågan fortast möjligt böra göras till föremål för en närmare utredning, med beaktande därvid bl. a. att kostnaderna nedbragtes. Utskottet förväntade därför förslag i ämnet i sådan tid, att detsamma kunde föreläggas 1923 års riksdag.

Sedan fullmäktige i september 1922 för verkställande av berörda utredning tillsatt en av fem personer bestående kommitté, avgav denna sitt utlåtande till fullmäktige i december samma år. Efter att ingående hava granskat de olika utvägar, som förefunnes för frågans ordnande, stannade kommittén vid att ej föreslå ett definitivt ordnande av den föreliggande frågan utan förorda bibehållande tills vidare av den provisoriska anordningen med vissa inskränkningar beträffande personalen å vice värds- och tryckeriexpeditionen samt viss utökning av expeditionens uppdrag. Så föreslogs, att förordnandet för en tjänsteman i 14:e lönegraden å vice värds- och tryckeriexpeditionen skulle upphöra samt att därstädes i stället finge under den tid av året, som fullmäktige funne nödig, placeras en tjänsteman i riksdagens verk i högst 10:e lönegraden.

Med skrivelse av den 16 januari 1923 överlämnade fullmäktige till bankout-

skottet kommitténs utlåtande och tillstyrkte, under förklaring att fullmäktige ej hade något att erinra mot uppskov med frågans slutliga ordnande, kommitténs förslag i dess helhet.

Bankoutskottet meddelade i skrivelse till fullmäktige av den 23 maj 1923, att vid behandlingen av detta ärende inom utskottet olika meningar gjort sig gällande beträffande det lämpligaste sättet för lösande av dithörande spörsmål. Under sådana förhållanden och då den besparing, som ett genomförande av kommitténs förslag skulle innebära, icke syntes vara av någon större betydelse, hade utskottet funnit framställningen icke för det dåvarande böra föranleda annan åtgärd än indragning av tjänstemannen i 14:e lönegraden å vicevärds- och tryckeriexpeditionen och dennes ersättande på sätt kommittén föreslagit.

Efter den nu lämnade redogörelsen för det förevarande ärendets behandling hos bankoutskottet och riksdagen återgå fullmäktige till frågan, huruvida byggnadsstyrelsens eventuella övertagande av vården av riksdagshuset skulle medföra en sådan reducering av vice värdens arbetsbörda, att en ändring av provisoriet därav skulle betingas.

Enligt det föreliggande förslaget till grunder för byggnadsstyrelsens utövande av den tekniska vården av riksdagshuset skulle i styrelsens åliggande icke ingå åtskilliga i sammanhang med själva förvaltningen av byggnaden stående arbetsuppgifter, såsom renhållning inom byggnaden och därmed sammanhängande underhåll av golven, uppvärmning av byggnaden, möblering och vård av inventarier, utvändig renhållning å gårdar och gator samt snöskottning och sandning därstädes ävensom vård av planteringar, vägar och gator. Dessa arbetsuppgifter komme sålunda alltjämt att sortera under vice värden. Denne skulle därjämte, såsom redan nämnts, fortfarande med biträde av materialförvaltaren utöva den omedelbara och närmaste tillsynen över riksdagshuset samt underrätta byggnadsstyrelsen om behövliga reparations- och underhållsåtgärder. Smärre underhålls- och reparationsarbeten skulle genom vice värdens försorg utföras av de hantverkare, som vore anställda vid riksdagshuset och avlönade direkt av riksgäldskontoret.

Vice värdens arbete med vården av riksdagshuset skulle visserligen komma att minskas genom byggnadsstyrelsens övertagande därav, i det att han komme att befrias från skyldigheten att infordra anbud å ombyggnads- och underhållsarbeten, att ombesörja och övervaka arbetenas utförande samt att attestera räkningar rörande sådana arbeten. Såsom framgår av ovan lämnade uppgifter, skulle vice värden dock alltjämt i avsevärd omfattning hava att syssla med frågor rörande fastighetens vård. Tyngdpunkten i avseende å vice värdens arbete och ansvar ligger dock ej i vården om själva fastigheten, där han för övrigt har god hjälp av materialförvaltaren, utan i den mycket omfattande upphandlingen av effekter och förbrukningsartiklar för riksdagens behov samt i samband därmed stående redovisning och kontroll. Kostnaderna för uppköp av bränsle, inventarier (jämte underhåll), tryck- och skrivpapper samt övriga skrivmaterialier hava för nedannämnda års riksdagar uppgått till

för 1923	års riksdag	. . . . .	kr. 121,470: 94
» 1924	» »	. . . . .	» 102,153: 15
» 1925	» »	. . . . .	» 108,048: 90
» 1926	» »	. . . . .	» 118,756: 61

Riksdagskostnaderna, vilka till största delen attesteras å vicevärds- och tryckeriexpeditionen, hava under budgetåret 1924—1925 uppgått till 3,209,045 kronor 89 öre och under budgetåret 1925—1926 till 3,396,565 kronor 37 öre. Antalet utgiftsverifikationer under nämnda år har utgjort omkring 2,100, varav en tredjedel behandlats under tiden mellan riksdagarna.

De arbetsuppgifter, som nu åligga vice värden och som i huvudsak alltjämt skulle åligga honom, även om byggnadsstyrelsen övertoge den tekniska vården av riksdagshuset, äro så omfattande och maktpåliggande, att det synes fullmäktige uteslutet att återgå till den ordning, som gällde före år 1921 d. v. s. att en tjänsteman i riksgäldskontoret mot ett mindre arvode skulle sköta vice värdsgöromålen vid sidan av sin egentliga tjänst i riksgäldskontoret. I varje fall skulle detta ej kunna ske utan att uppdela vissa av vice värdens göromål på flera tjänstemän i riksgäldskontoret, vilket innebure en återgång till den olämpliga splittring, som rådde före inrättandet år 1917 av en provisorisk vicevärdsexpedition. En sådan uppdelning vore även till följd av göromålens stora ökning numera svårare att genomföra.

I detta sammanhang må vidare framhållas, att det enligt fullmäktiges bestämda mening ej skulle låta sig göra att på materialförvaltaren överflytta, förutom de egentliga vicevärdsgöromålen jämväl de i olika avseenden mycket krävande upphandlingsärendena och vad därmed sammanhänger.

I motionen har uttalats, att det vore olämpligt att förena vice värdstjänsten med chefskapet för tryckeriexpeditionen, därest, såsom vid flera tillfällen starkt framhållits, den senare befattningen vore så betungande, att den helt krävde sin man. Med anledning därav må framhållas, att vice värden visserligen under riksdagarna är strängt upptagen av arbetet i tryckeriexpeditionen, men att han då med bl. a. vicevärdsgöromålen har hjälp av den tjänsteman (numera i 17:e lönegraden), som jämlikt riksdagens medgivande under riksdagstiden är förordnad till hans biträde. Riksdagens kanslideputerade hava ock i över motionen till bankoutskottet avgivet yttrande, varav fullmäktige beretts tillfälle taga del, förklarat sig hava funnit, att ifrågavarande befattningshavares utövande av vice värdsgöromålen i riksdagshuset, vilka göromål torde kunna huvudsakligen fullgöras å annan tid än då riksdagen är samlad, ej i någon mån stått hindrande i vägen för skötandet av hans göromål som tryckeriföreståndare. Kanslideputerade hade sålunda, såvitt frågan kunde beröra dem, funnit den nuvarande anordningen med de båda tjänsternas förening fungera utan anmärkning och ej ansett någon anledning föreligga att rubba denna anordning.

Fullmäktige vilja för sin del ansluta sig till den uppfattning, kanslideputerade uttalat. Det är visserligen sant, att ifrågavarande provisoriska organisation för riksgäldskontoret medför viss olägenhet, i det att en av verkets högre tjänstemän måste åtnjuta ständig tjänstledighet från sin befattning. Fördelarna för riksdagen av den nuvarande anordningen, vars definitiva fastslående av flera skäl ej torde låta sig genomföra, synes fullmäktige dock så påtagliga, att de måste anses vida överväga den antydda olägenheten för riksgäldskontoret.

Under åberopande av vad sålunda anförts få fullmäktige för sin del avstyrka bifall till herr Bäcklunds ifrågavarande motion.

Stockholm den 17 mars 1927.

KARL HILDEBRAND.

G. LAGERBJELKE. G. KOBB. H. S. TAMM.

HELGE BÄCKSTRÖM. ERIC HALLIN. ANDERS ANDERSON.

John Hägglund.

KUNGL.
BYGGNADSSTYRELSEN.

Bilaga 2.

Till herrar fullmäktige i riksgäldskontoret.

Sedan riksdagens bankoutskott anhållit om Edert yttrande över en av herr H. Bäcklund i andra kammaren väckt motion, nr 231, med förslag, bland annat, att den tekniska vården av riksdagshuset måtte överflyttas till kungl. byggnadsstyrelsen och den nuvarande vicevärdsbefattningen för byggnaden indragas, hava Ni, med erinran att förhandlingar redan år 1918 ägt rum mellan riksgäldsfullmäktige och styrelsen i detta ämne samt att en preliminär överenskommelse därvid träffats rörande de grunder, enligt vilka styrelsens tillsyn över och vård av riksdagshuset borde ordnas, i skrivelse den 15 innevarande februari anhållit, att styrelsen ville i berörda fråga avgiva förnyat yttrande med eventuellt förslag till de ändringar i omförmälda överenskommelse, som numera kunde vara av förhållandena påkallade.

I anledning härav får byggnadsstyrelsen anföra följande.

Beträffande huvudfrågan, byggnadsstyrelsens eventuella övertagande av vården av riksdagshuset, torde denna arbetsuppgift kunna överföras till byggnadsstyrelsen utan att omedelbart föranleda behov av ytterligare arbetskrafter å den byrå, intendentsbyrån, som härav skulle närmast beröras. Denna byrås verksamhet är emellertid så omfattande, att den oaktat nyligen erhållen ökning i befattningshavarnas antal kan sägas vara nära gränsen för överbelastning, och den alltjämt fortgående ökningen av det under styrelsens vård varande fastighetsbeståndet kommer givetvis att betinga ytterligare ökning av arbetskrafterna. En så omfattande och krävande uppgift som vården av riksdagshuset skulle medföra, att detta krav väsentligt tidigare måste tillgodoses.

Om byggnadsstyrelsen i och för sig icke har något att invända mot att övertaga vården av riksdagshuset, vill byggnadsstyrelsen emellertid i anledning av vad i motionen anförts bestämt framhålla, att ett dylikt övertagande av denna uppgift måste förutsätta att, såsom förutsattes i 1918 års ovanberörda förslag till överenskommelse och såsom jämväl är fallet beträffande vissa av de större egendomar, som stå under byggnadsstyrelsens förvaltning, en vicevärd fortfarande finnes anställd för byggnaden. Denna vicevärd, som givetvis bör avlönas av riksgäldskontoret, skall hava att med biträde av materialförvaltaren utöva den omedelbara och närmaste tillsynen över riksdagshuset samt underrätta byggnadsstyrelsen om behövliga reparations- och underhållsåtgärder. Styrelsen föreställer sig även att jämväl från riksdagens och riksgäldskontorets sida bör föreligga behov av att hava tillgång till en dylik vicevärd.

I samråd med riksgäldssekreteraren J. A. Hägglund har byggnadsstyrelsen underkastat 1918 års förslag till överenskommelse en viss omarbetning. Den väsentligaste förändringen består däri, att byggnadsstyrelsen skulle avstå från det i 1918 års förslag avsedda regelbundna användandet av särskilda sakkunniga för vårdens utövande. Det nu uppgjorda förslaget, vilket här bilägges, innebär vidare viss komplettering i avseende på ordnandet av det ekonomiska mellanhavandet mellan riksgäldskontoret och byggnadsstyrelsen. Det förutsättes sålunda, att de för arbetenas utförande behövliga medlen ställas till byggnadsstyrelsens förfogande vid arbetenas påbörjande samt att sedermera en

sluträkning göres efter desammas avslutande. I förtydligande syfte har jämväl angivits, att uppvärmning, renhållning, möblering, vård av planteringar m. m. undantagas från byggnadsstyrelsens åligganden. Vidare har vicevärdens befogenhet i avseende på beordrande av reparationsarbeten inskränkts till att avse sådana arbeten, som kunna utföras av de hantverkare, som äro anställda i riksdagshuset och som direkt avlönas av riksgäldskontoret. Slutligen har i bestämmelsen om verkställande av precisionsavvägningar för undersökning av grunderna undantagits riksbankshusets grund, då överenskommelse härom bör träffas med riksbanksfullmäktige.

Utom vad styrelsen här ovan framhållit rörande villkoren för byggnadsstyrelsens övertagande av den tekniska vården av riksdagshuset vill styrelsen påpeka behovet av relationsritningar över byggnaden, för vilkas åstadkommande riksgäldskontoret torde böra ställa till styrelsens förfogande befintligt ritmaterial ävensom medel för ritningarnas uppgörande. Stockholm den 28 februari 1927.

IVAR TENGBOM.

GEORG A. NILSSON.

Sten Zethelius.

FÖRSLAG

till grunder för byggnadsstyrelsens utövande av den tekniska vården över riksdagshuset.

Riksdagshusets vård och underhåll åligger byggnadsstyrelsen, som har att handhava denna vård på ungefär samma sätt som sker i fråga om övriga byggnader, som äro ställda under byggnadsstyrelsens vård.

I sammanhang med själva förvaltningen av byggnaden stående arbetsuppgifter, såsom renhållning inom byggnaden och därmed sammanhängande boning och fernissning av golv, uppvärmning av byggnaden, möblering och vård av inventarier, utvändig renhållning å gårdar och gator samt snöskottning och sandning därstädes och vård av planteringar, vägar och gator ingå icke i byggnadsstyrelsens åliggande.

Riksgäldsfullmäktige utse och avlöna en vice värd för fastigheten, vilken bl. a. har att med biträde av materialförvaltaren utöva den omedelbara och närmaste tillsynen över riksdagshuset samt att underrätta byggnadsstyrelsen om behövliga reparations- och underhållsåtgärder.

Byggnadsstyrelsen låter under december månad varje år verkställa besiktning av byggnaden i närvaro av vice värden och materialförvaltaren och en representant för riksgäldskontoret samt med biträde av de av styrelsen antagna hantverksmästarna. Med ledning av vad vid besiktningen iakttagits upprättar byggnadsstyrelsen ett förslag jämte kostnadsberäkning å de underhålls- och därmed jämförliga åtgärder, som böra verkställas under året. Styrelsen överlämnar senast den 1:ste nästkommande mars detta förslag till fullmäktige, på vilka det ankommer att fatta beslut om verkställande av de föreslagna arbetena eller att hänskjuta visst ärende till riksdagens prövning.

Sedan fullmäktige underrättat byggnadsstyrelsen om sitt beslut rörande arbetenas verkställande samt ställt för arbetena behövliga medel till byggnadsstyrelsens förfogande, igångsätter byggnadsstyrelsen de beslutade arbetena, le-

der desamma och övervakar, att de utföras på tillfredsställande sätt och i huvudsaklig överensstämmelse med det av fullmäktige antagna förslaget.

Efter budgetårets slut avlämnar byggnadsstyrelsen till riksgäldsfullmäktige en årsräkning över arbetena och därmed förenade kostnader och regleras det ekonomiska mellanhavandet i enlighet härmed.

Med nödiga befunna ändringsarbeten inom riksdagshuset skall byggnadsstyrelsen likaså taga befattning och utföra desamma i samråd med riksgäldsfullmäktige, och gäller härför i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i fråga om vården av fastigheten.

Byggnadsstyrelsens befattningstagande med riksdagshuset beräknas i huvudsak kunna med anlitande av byggnadsstyrelsens nuvarande personal och under denna förutsättning icke medföra några kostnader för riksgäldskontoret.

De speciella anspråk, som byggnadens monumentalitet ställer, samt de särskilda förhållandena i avseende på grunden kunna emellertid göra anlitandet av speciellt sakkunniga behövligt, och skola därmed förenade kostnader bestridas av riksgäldskontoret.

Så länge sådant prövas nödvändigt, skall byggnadsstyrelsen två gånger årligen, under maj och oktober månader, på sätt hittills ägt rum, verkställa precisionsavvägningar och mätningar för undersökning av riksdagshusets grund och däröver avgiva rapporter samt framlägga de förslag till åtgärder, vartill dessa avvägningar kunna giva anledning.

Smärre underhålls- och reparationsarbeten må genom vice värdens försorg utföras av de hantverkare, vilka äro anställda vid riksdagshuset och som avlönas direkt av riksgäldskontoret.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Eric Öhlin.

Notarie i riksgäldskontoret.

KANSLIDEPUTERADE. *Bilaga 3.*

Till riksdagens bankoutskott.

Genom remiss den 4 februari 1927 haven I anhållit om kanslideputerades yttrande över en inom andra kammaren av herr Bäcklund väckt motion nr 231 med vissa förslag angående värdskapet för och vården om riksdagshuset.

Motionen avser, att riksdagshuset skulle ställas under värdskap av en delegation, bestående av kamrarnas senast valda talmän jämte förste och andre deputeradena i riksgäldskontoret med förste deputeraden som verkställande ledamot, att den tekniska vården av huset skulle utövas av byggnadsstyrelsen, samt att den nuvarande vice värdsbefattningen å riksgäldskontorets stat skulle indragas ävensom att med denna befattning förenade göromål skulle åläggas materialförvaltaren.

Omförmälda vice värdsbefattning tillkom på grund av riksdagens bifall till bankoutskottets memorial nr 70 vid 1920 års riksdag, vari hemställdes, att fullmäktige i riksgäldskontoret skulle bemyndigas att i avbidan på slutligt avgörande av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter, tillsvidare från och med den 1 januari 1921 såsom vice värd i riksdagens hus förordna en tjänsteman mot en avlöning, icke överstigande vad enligt gällande stat tillkommer förste revisorn i riksgäldskontoret. Vid befattningens inrättande förutsattes, att tjänsteinnehavaren tillika skulle vara skyldig att utan särskild ersättning under riksdagarna bestrida den i riksdagens stat upptagna beställningen såsom föreståndare för riksdagens tryckeriexpedition.

Det torde endast vara i sagde befattningshavares egenskap av föreståndare för tryckeriexpeditionen inom riksdagens kansli som kanslideputerade kunna anses hava något med förevarande fråga att skaffa. Kanslideputerade hava därvid funnit, att befattningshavarens i fråga utövande av vice värdsgöromålen inom riksdagens hus, vilka göromål torde kunna huvudsakligen fullgöras å annan tid än då riksdag är samlad, icke i någon mån stått hindrande i vägen för skötandet av hans åligganden såsom tryckeriföreståndare. Kanslideputerade hava sålunda, såvitt frågan kan beröra kanslideputerade, funnit den nuvarande anordningen med föreningen hos ifrågavarande tjänsteman av göromålen såsom vice värd för riksdagens hus samt som föreståndare för riksdagens tryckeriexpedition fungera utan skäl till anmärkning däremot.

Ur angivna synpunkt finna kanslideputerade för sin del ingen anledning föreligga att rubba nuvarande organisation för utövande av vice värdsfunktionerna i riksdagshuset i förening med tryckeriföreståndarebefattningen i riksdagens kansli.

Stockholm den 2 mars 1927.

På kanslideputerades vägnar:

Th. af Ekenstam.

Närvarande: samtliga herrar kanslideputerade.